

NAANTALIN VELKUAN VÄHÄMAAN SAAREEN SJOITTUVIEN KAHDEN RAKENNUSPAIKAN LUONTOARVOJEN PERUSSELVITYS 2022

Sisältö

1. Johdanto.....	3
2. Aineisto ja menetelmät.....	3
3. Tutkimusalue.....	3
4. Tulokset.....	4
4.1 Rakennuspaikkojen kasvillisuus ja luontotyypit	4
5. Yhteenveto.....	6
6. Lähteet ja kirjallisuus.....	7
7. Liitteet	8

1. Johdanto

Lauri Haukka tilasi kesällä 2022 Suomen Luontotieto Oy:ltä Naantalin Velkuan Vähämaan saaren sijoittuvien kahden rakennuspaikan luontoarvojen perusselvityksen. Tehtävän yhteyshenkilönä on tilaajan puolella toiminut Lauri Haukka ja Suomen Luontotieto Oy:ssä Jyrki Matikainen.

2. Aineisto ja menetelmät

Tutkimusalueilta (karttaliite 1) selvitettiin Luonnonsuojelulain tarkoittamat suojeltavat luontotyypit (Luonnonsuojelulaki 1996/1096, 29§), Metsälain tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt (1996/1093, 10§) ja Vesilain (Vesilaki 587/2011) suojelemat pienvesikohteet, kuten lähteet ja purot. Selvitys sisälsi myös uhanalaisten luontotyyppien (Kontula ym 2018) inventoinnin. Maastotyöt toteutettiin Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohjeen (Pääkkönen 2000) mukaisesti.

Luontotyyppiselvitys, jonka yhteydessä etsittiin myös uhanalaisia putkilokasvilajeja, tehtiin 16.8.2022. Selvityksen maastotöistä vastasi FM, biologi Jyrki Matikainen Suomen Luontotieto Oy:stä. Raportin taittoi Eija Rauhala. Selvityksessä käytetyn karttamateriaalin luovutti tilaaja käyttöömmme. Ennen maastoinventointia selvitettiin onko alueelta olemassa aiemmin julkaistua luontotietoa. Aluetta lienee tutkittu laajempien selvitysten yhteydessä, mutta nyt tutkitulta alueelta ei ole olemassa julkaistuja havaintoja esim. uhanalaisesta lajistosta. Laji.fi sivustolle ei alueelta ole ilmoitettu havaintoja.

3. Tutkimusalue

Suunnitellut rakennuspaikat sijaitsevat Naantalin Vähämaan saaren eteläosassa. Kumpikin rakennuspaikka sijoittuu laidunalueen viereen. Laitumet ovat selvästi rehevöityneet eikä laidunpaine ole riittävää alueiden pitämiseksi matalakasvuisina.

Kasvimaantieteellisesti alue kuuluu hemiboreaaliseen vyöhykkeeseen, jota myös tammi-vyöhykkeeksi kutsutaan. Tammivyöhykkeelle tyypillisiä ympäristöjä ovat jalopuulehdot sekä runsaslajiset niityt. Tutkimusalueella ei ole jalopuulehtoja eikä niittyjä, eikä edes tammen (*Quercus robur*) taimia havaittu alueella.

4. Tulokset

4.1 Rakennuspaikkojen kasvillisuus ja luontotyypit

Rakennuspaikka 1 sijoittuu hyvin karulle loivapiirteiselle kalliomäelle. Puusto on alueella harvaa, keski-ikäistä männikköä (*Pinus sylvestris*). Harva pensaskerros koostuu huonokuntoisista katajista (*Juniperus communis*), joita kasvaa hieman runsaammin laidunniityn ja rakennuspaikan välisellä reunavyöhykkeellä. Metsätyyppi on alueella karua puolukkatyyppin kangasta. Alue on hyvin kuivaa ja osa alueesta on lähes kasvitonta. Suunnitellun rakennuspaikan aluskasvillisuus on hyvin niukkaa ja koostuu puolukasta (*Vaccinium vitis-idaea*), mustikasta (*Vaccinium myrtillus*) ja metsälauhasta (*Deschampsia flexuosa*). Alueella on lahoppuustoa kuolleiden katajien ja yhden mäntykelon muodossa.

Yleiskuva rakennuspaikalta 1

Rakennuspaikka 2

Rakennuspaikka 2 sijoittuu matalan kalliojyrkänteen ja laidunalueen väliselle tasamaa laikulle. Alueella kasvaa muutamia mäntyjä ja pihlajia, mutta muuten alue on tiheää ja melko huonokuntoista katajikkoa. Aivan alueen eteläreunalla, laitumen reunassa kasvaa muutamia tervaleppiä. Alueella on muutamia kookkaampia hyväkuntoisia katajia, mutta melkoinen osa katajikosta on kuollutta. Katajan lisäksi pensaskerroksen lajistoon kuuluu niukkana kasvava orjanruusu (*Rosa dumalis*). Aluskasvillisuus on melko rehevää ja heinien dominoimaa. Lajistoon kuuluu mm. nurmilauha (*Deschampsia cespitosa*), niittynurmikka (*Poa pratensis*) ja juolavehänä

(*Elymus repens*). Muuhun lajistoon kuuluu mm. maahumala (*Glechoma hederacea*), rön-syleinikki (*Ranunculus repens*) ja niukkana kasvanut kissankello (*Campanula rotundifolia*). Rakennuspaikkaan rajautuvan jyrkänteen tyvellä kasvoi pensaiikkotatarta (*Fallopia dumetorum*). Jyrkänteen alue on hyvin niukkalajista ja pääosin jäkälien peittämää. Rakennuspaikka lienee entistä laidunluetta, joka nyttemmin on umpeutunut. Mikäli alueella on aiemmin ollut ketolajistoa, ovat ne kadonneet umpeutumisen ja rehevöitymisen myötä.

Yleiskuva rakennuspaikalta 2

5. Yhteenveto

Suunnitelluilla rakennuspaikoilla ei ole Luonnonsuojelulain 29§ mukaisia suojeltavia luontotyyppiä tai Metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä eikä Vesilaki 587/2011) tarkoittamia suojeltavia pienvesiä, kuten ei myöskään uhanalaisia luontotyyppiä (Kontula ym. 2018). Alueet rajautuvat laidunniittyyn, jossa nykyisin laidunpaine on pientä ja alue on pitkälle heinittynyt ja osin ruovikoitunut. Rakennuspaikka kaksi lienee ollut aiemmin laitumena, mutta on sittemmin kasvanut umpeen. Kohteiden rakentaminen ei uhkaa merkittäviä luontoarvoja.

Pieni niukkalajinen jyrkänne, johon rakennuspaikka 2 rajautuu

6. Lähteet ja kirjallisuus

- Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001: Natura 2000 -luontotyyppiopas. Ympäristöopas 46, 2. korj. painos, Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Geologian tutkimuskeskus GTK 2018. Maaperäkartta 1:20 000/1:50 000 ja kallioperäkartta 1:200 000. <http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara>
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kempainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.
- Laaka-Lindberg, S., Anttila, S. ja Syrjänen, K. (toim.). 2009. Suomen uhanalaiset sammalet. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas. 347 s.
- Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. & Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. BirdLife Suomen julkaisu (No 4). 142 s. BirdLife Suomi. Suomen ympäristökeskus
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehtikustannus. Tapio. Hämeenlinna.
- Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005: Suuri pohjolan kasvio. Tammi. Helsinki.
- Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.
- Ryttäri, T. & Kettunen, T. 1997: Uhanalaiset kasvimme. – Suomen Ympäristökeskus. Kirjayhtymä Oy. Helsinki.
- Ryttäri, T., Kalliovirta, M. & Lampinen, R. 2012 (toim). Suomen uhanalaiset kasvit. Tammi, Helsinki
- Sierla L., Lammi, E., Mannila, J. ja Nironen, M. 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö -sarja, nro 742. Ympäristöministeriö, Helsinki 2004. 113 s.
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura -arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen ympäristökeskus.
- Valkama, Jari, Vepsäläinen, Ville & Lehikoinen, Aleks 2011: Suomen III Lintuatlas. – Luonnon-tieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. <http://atlas3.lintuatlas.fi>. ISBN 978-952-10-6918-5. Sähköinen versio.

7. Liitteet

Karttaliite 1. Rakennuspaikkojen sijainti

